

	ENSENYAMENT DE DRET CURS ACADÈMIC 2003 – 2004		
	ASSIGNATURA: DRET CIVIL IV		
	PROFESSOR/A: ANTONI VAQUER ALOY NEUS CORTADA CORTIJO		
	CURS: 3r	CRÈDITS: 4,5	TIPUS: TRONCAL

1. OBJECTIUS

Conèixer les institucions bàsiques del dret de família i la legislació reguladora.

2. CONTINGUTS

La família. El matrimoni. Nul·litat, separació i divorci. El règim econòmic del matrimoni. Filiació i adopció. Les institucions de protecció de la persona. Les unions estables de parella.

3. PROGRAMA

Lliçó 1. El dret de família.

1. Les matèries que comprèn el dret de família i la seva ordenació sistemàtica.
2. La regulació del dret de família. L'ordre públic i l'autonomia de la voluntat
3. La Constitució i la família.
 - 3.1. El principi d'igualtat.
 - 3.2. La competència estatal i la competència de les Comunitats Autònomes sobre el dret de família.
4. La regulació del dret de família a Catalunya: el Codi de Família i la Llei 10/1998, de 15 de juliol, d'unions estables de parella.

EL MATRIMONI

Lliçó 2. El sistema matrimonial

1. El sistema matrimonial: el seu contingut.
2. L'evolució històrica dels sistemes matrimonials espanyols.
3. El sistema matrimonial vigent.
 - 3.1. La competència de l'Estat sobre les "formes del matrimoni".
 - 3.2. Les formes estatals no reconegudes.
 - 3.2.1. Les formes religioses.
 - 3.2.2. La forma establerta per la *lex loci*.

Lliçó 3. Les disposicions comunes a totes les formes de matrimoni

1. El concepte legal de matrimoni.
2. La capacitat matrimonial dels contraents.
 - 2.1. Les incapacitats.
 - 2.2. La dispensa.
3. El consentiment matrimonial i les seves característiques.
4. La constància registral del matrimoni.
5. La prova del matrimoni.

Lliçó 4. La forma matrimonial estatal.

1. La modalitat ordinària de celebració del matrimoni.
2. Les modalitats extraordinàries de celebració del matrimoni.
 - 2.1. El matrimoni en perill de mort.
 - 2.2. El matrimoni secret.

Lliçó 5. Els efectes legals del matrimoni.

1. Els efectes personals del matrimoni.
2. Els efectes patrimonials *inter vivos*.
 - 2.1. La determinació del règim econòmic matrimonial.
 - 2.2. Les despeses familiars. L'obligació de contribuir al seu sosteniment.
 - 2.3. El règim dels béns d'ús ordinari.
3. Els efectes patrimonials *post mortem*.
 - 3.1. L'atribució de l'aixovar domèstic.
 - 3.2. L'any de viduïtat.
 - 3.3. La quarta vidual.

Lliçó 6. La nul·litat del matrimoni.

1. La inexistència i la nul·litat del matrimoni.
2. Les causes de nul·litat.
 - 2.1. La incapacitat matrimonial.
 - 2.2. Els vicis del consentiment matrimonial.
 - 2.3. Els vicis de la forma.
3. L'acció de nul·litat.
4. L'efecte específic de la declaració de nul·litat.
5. La convalidació del matrimoni nul.

Lliçó 7. La separació matrimonial.

1. La separació judicial.
 - 1.1. Per petició consensuada: requisits.
 - 1.2. Per petició unilateral: les causes legals de separació.
 - 1.3. Els efectes específics de la separació judicial.
 - 1.4. La reconciliació.
2. La separació de fet: els seus efectes.

Lliçó 8. La dissolució del matrimoni.

1. La mort. La declaració de defunció.
2. El divorci.
 - 2.1. Les causes de divorci.
 - 2.2. L'acció de divorci.
 - 2.3. La reconciliació.

Lliçó 9. Les mesures i els efectes comuns a la nul·litat, la separació i el divorci.

1. La demanda.
 - 1.1. La preparació de la demanda. La possibilitat de sol·licitar mesures preliminars.
 - 1.2. L'admissió de la demanda i les mesures provisionals.
2. Les mesures resultants de les respectives sentències.
 - 2.1. La fixació de la seva extensió legal.
 - 2.2. La regulació establerta en la sentència: conveni regulador i regulació judicial.
3. L'efecte comú a separació i divorci: la pensió.

ELS RÈGIMS ECONÒMICS MATRIMONIALS

Lliçó 10. Els negocis per raó de matrimoni.

1. Els capítols matrimonials.
 - 1.1. El matrimoni com a pressupòsit del valor negocial dels capítols.
 - 1.2. El contingut dels capítols: els límits a l'autonomia de la voluntat.
 - 1.3. Els requisits de validesa dels capítols.
 - 1.4. La modificació dels capítols.
 - 1.5. La publicitat dels capítols.
2. La donació per raó de matrimoni.
3. L'usdefruit atorgat en capítols matrimonials.

Lliçó 11. Els negocis jurídics entre cònjuges.

1. La llibertat de contractació entre els cònjuges.
2. La protecció dels creditors dels cònjuges.
3. Les donacions entre cònjuges.

Lliçó 12. Els règims econòmics matrimonials.

1. El concepte de "règim econòmic".
2. Els distints aspectes del règim econòmic.
3. Les característiques del règim econòmic matrimonial.
4. La publicitat del règim econòmic.
5. La sentència del Tribunal Constitucional 39/2002, de 14 de febrer.

Lliçó 13. El règim de separació de béns.

1. La configuració del règim de separació.
2. Els béns privatis.
 - 2.1. Concepte.
 - 2.2. La titularitat dels béns.
 - 2.3. La contribució a les càrregues familiars.
 - 2.4. La responsabilitat pels deutes familiars.
 - 2.5. La compensació per la dedicació a la casa.
 - 2.6. Les compres amb pacte de supervivència.

Lliçó 14. El règim de participació en els guanys.

1. Concepte.
2. Els efectes del règim mentre és vigent.
3. L'extinció del règim: causes.
4. La liquidació del règim.
5. El crèdit de participació en els guanys.

Lliçó 15. El règim de comunitat de béns.

1. La configuració del règim de comunitat.
2. La gestió de la comunitat.
3. Els béns privatis.
4. L'extinció del règim i la dissolució de la comunitat.

Lliçó 16. La *sociedad de gananciales* del Codi civil.

1. El règim jurídic de la *sociedad de gananciales*.
2. Els patrimonis existents en la *sociedad de gananciales*.
 - 2.1. Els patrimonis privatis. Els criteris de privativitat.
 - 2.2. El patrimoni *ganancial*. Els criteris de *ganancialidad*.
 - 2.3. Les relacions entre el patrimoni *ganancial* i els patrimonis privatis dels cònjuges.
3. El règim del patrimoni *ganancial*.
 - 3.1. Les càrregues del patrimoni i la responsabilitat del patrimoni *ganancial*.
 - 3.2. L'administració del patrimoni *ganancial*.
4. L'extinció del règim.
 - 4.1. Les causes d'extinció del règim.
 - 4.2. La liquidació del patrimoni *ganancial*.

LA UNIÓ ESTABLE DE PARELLA

Lliçó 17. La unió estable de parella.

1. El concepte de parella de fet en el dret civil de Catalunya.
2. La unió estable heterosexual.
 - 2.1. Els efectes jurídics durant la relació de fet.
 - 2.2. L'extinció de la unió estable: efectes.
3. La unió estable homosexual.
 - 3.1. Els efectes jurídics durant la relació de fet.
 - 3.2. L'extinció de la unió estable: efectes.
4. La prova de la convivència de la unió estable de parella.

LA RELACIÓ DE PARENTIU

Lliçó 18. El parentiu.

1. El fonament del parentiu.
2. Els tipus de parentiu: per consanguinitat, per afinitat i per adopció.
3. Especial consideració del parentiu per consanguinitat.
 - 3.1. La línia recta ascendent i descendent. La línia col·lateral.
 - 3.2. El còmput: el concepte de "grau".
4. El dret d'aliments entre parents.
 - 4.1. El concepte d'"aliments".
 - 4.2. L'àmbit subjectiu del dret d'aliments.
 - 4.3. L'obligació d'aliments.
 - 4.3.1. El supòsit de fet.
 - 4.3.2. Els subjectes obligats.
 - 4.3.3. La quantia i la modalitat de pagament.
 - 4.3.4. L'extinció de l'obligació d'aliments.

Lliçó 19. La filiació.

1. El concepte i les classes de filiació.
2. La determinació legal de la filiació.
 - 2.1. La determinació de la filiació matrimonial.
 - 2.2. La determinació de la filiació no matrimonial.
3. La filiació mitjançant les tècniques de reproducció assistida.
4. Les accions de filiació.
5. La prova de la filiació. Especial consideració de la possessió d'estat.
6. Els efectes de la filiació.

Lliçó 20. L'adopció.

1. El concepte de "filiació adoptiva".
2. L'adoptant.
3. L'adoptat.
4. La constitució de l'adopció.
 - 4.1. L'expedient d'adopció.
 - 4.2. La resolució judicial.
5. L'extinció de l'adopció.

LES INSTITUCIONS CIVILS DE PROTECCIÓ DE LA PERSONA

Lliçó 21. La potestat dels pares.

1. La filiació com a font de la potestat dels pares.
2. El règim de la potestat.
3. La titularitat de la potestat.
4. L'exercici de la potestat.
 - 4.1. L'exercici conjunt pels pares.
 - 4.2. L'exercici individual de la potestat.
 - 4.3. La intervenció judicial.
5. L'extinció de la potestat.
 - 5.1. Les causes d'extinció de la potestat.
 - 5.2. La pròrroga i la rehabilitació de la potestat.

Lliçó 22. Les mesures de protecció dels menors desemparats. L'acolliment.

1. La situació de desemparament.
2. La adopció de mesures protectores.
 - 2.1. Procediment.
 - 2.2. Les mesures protectores
3. L'acolliment.
 - 3.1. L'acolliment simple.
 - 3.2. L'acolliment preadoptiu.
4. L'extinció de les mesures protectores.

Lliçó 23. La tutela i les institucions tutelars

1. La tutela: concepte i característiques.
 - 1.1. Les situacions personals sotmeses a tutela. L'autotutela.
 - 1.2. El règim de la tutela. La representació legal.
 - 1.3. Les modalitats de designació del tutor.
 - 1.4. El càrrec de tutor. I el seu exercici.
 - 1.5. El consell de tutela.
 - 1.6. L'extinció del règim de tutela. La seva pròrroga.
2. La curatela.
3. El defensor judicial: els fonaments de la seva intervenció.
4. La guarda de fet.

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

Es trobaran a <http://www.udl.es/usuarios/x4087995>

5. BIBLIOGRAFIA

- Ferran Badosa Coll (coord.), Compendi de dret civil català (Madrid-Barcelona, 1999)
- Lluís Puig Ferriol - Encarna Roca Trias, Institucions del dret civil de Catalunya, vol. III, València, 5a Ed., 1998.
- Luis Díez-Picazo - Antonio Gullón Ballesteros, Sistema de derecho civil, IV, Madrid, 2002.

6. AVALUACIÓ

Examen escrit amb cas pràctic